

Stanowisko Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego dotyczące zasad znakowania wyrobów budowlanych będących zestawami i składnikami zestawów

W stanowisku wykorzystano przepisy:

- 1) ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz.U. z 2020 r., poz. 215),
- 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (dalej: rozporządzenie Nr 305/2011),
- 3) rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1966 z późn.zm.)

Definicje:

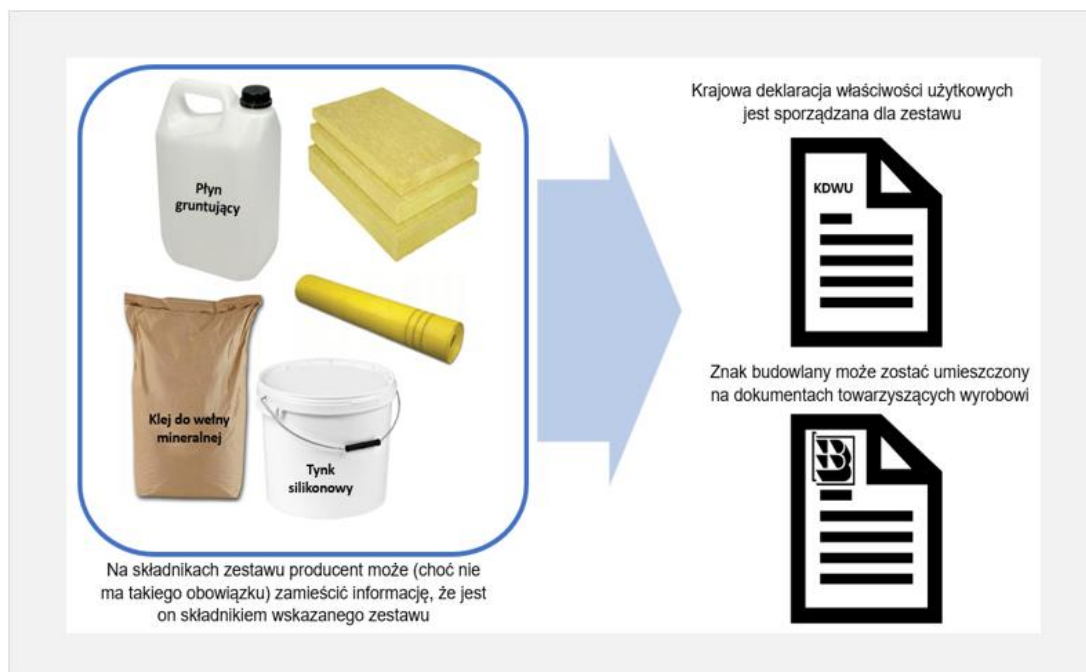
Wyrób budowlany¹ - każdy wyrób lub zestaw wyprodukowany i wprowadzony do obrotu w celu trwałego wbudowania w obiektach budowlanych lub ich częściach, którego właściwości wpływają na właściwości użytkowe obiektów budowlanych w stosunku do podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych.

Zestaw² - wyrób budowlany wprowadzony do obrotu przez jednego producenta jako zestaw co najmniej dwóch odrębnych składników, które muszą zostać połączone, aby mogły zostać zastosowane w obiektach budowlanych.

Z powyższych definicji wynika, że **składniki zestawu, będącego wyrobem budowlanym, mogą ale nie muszą być wyrobami budowlanymi**. Zestaw będący wyrobem budowlanym podlega bowiem, jako całość, ocenie i weryfikacji stałości właściwości użytkowych odnoszących się do zasadniczych charakterystyk dotyczących tego zestawu, a także obowiązkowi umieszczenia przez jego producenta oznakowania, odpowiednio: CE (zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Nr 305/2011) albo znaku budowlanego (zgodnie z wymaganiami ustawy o wyrobach budowlanych).

Przykład:

Wyrób budowlany - zestaw, wprowadzony do obrotu w oparciu o krajową ocenę techniczną (z oznakowaniem znakiem budowlanym)

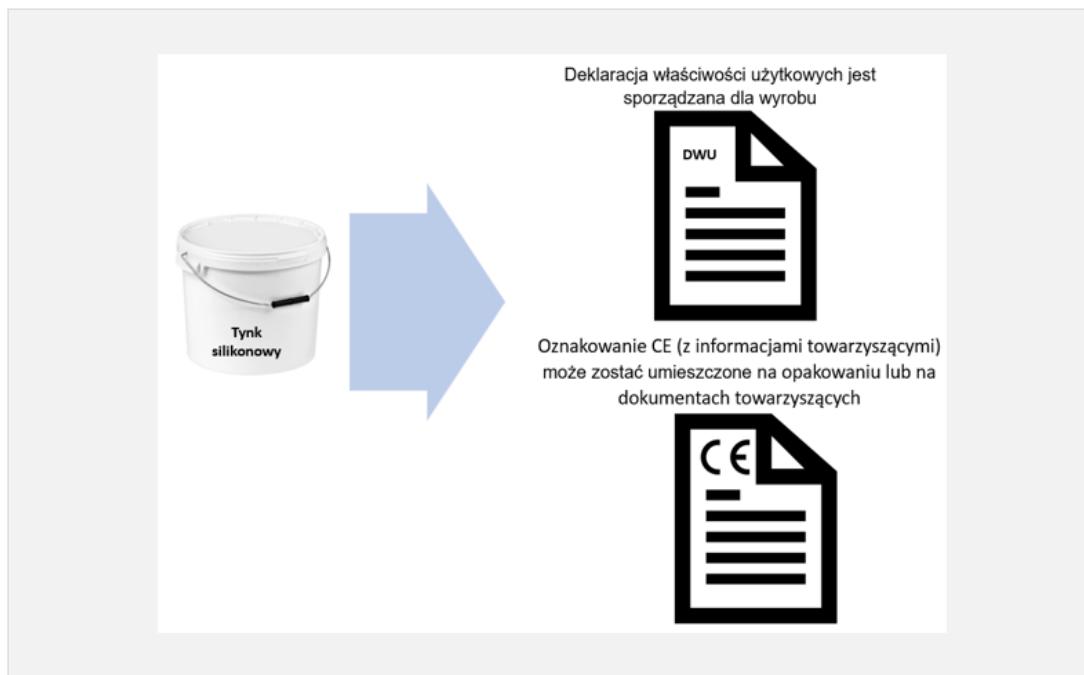
¹ art. 2 pkt 1 ustawy o wyrobach budowlanych oraz art. 2 pkt 1 rozporządzenia Nr 305/2011

² art. 2 pkt 2 rozporządzenia Nr 305/2011

Wprowadzenie do obrotu wyrobu budowlanego w postaci zestawu nie powoduje automatycznie utraty odrębności komponentów zestawu będących wyrobami budowlanymi – w tym sensie, że mogą one znajdować się w obrocie również jako „pojedyncze” wyroby budowlane, w odniesieniu do których przed wprowadzeniem do obrotu producent dokonał wymaganej, odrębnej oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych z zastosowaniem właściwej dla nich (a nie dla zestawu) specyfikacji technicznej, wydał odpowiednią deklarację właściwości użytkowych oraz umieścił wymagane oznakowanie.

Przykład:

Wyrób budowlany – element zestawu, wprowadzony do obrotu samodzielnie, w oparciu o zharmonizowaną normę wyrobu (z oznakowaniem CE)

Wprowadzane do obrotu wyroby budowlane będące zestawem wyrobów, jak również wyroby budowlane będące samodzielnymi wyrobami, powinny być prawidłowo oznakowane, tj. zgodnie z przepisami, które mają do nich zastosowanie³.

Zasady umieszczania oznakowania wyrobów budowlanych:

- Oznakowanie CE (z informacjami towarzyszącymi) umieszcza się na wyrobie budowlanym lub na jego etykiecie w sposób widoczny, czytelny i trwały. W przypadku gdy nie jest to możliwe lub nie można tego zapewnić z uwagi na charakter wyrobu, umieszcza się je na opakowaniu lub na dokumentach towarzyszących.
- Znak budowlany, właściwy dla wyrobów wprowadzonych do obrotu w systemie krajowym, umieszcza się w sposób widoczny, czytelny i trwały, bezpośrednio na wyrobie budowlanym albo na etykiecie przymocowanej do tego wyrobu. Jeżeli umieszczenie znaku budowlanego w sposób określony wyżej nie jest możliwe z uwagi na wielkość lub charakter wyrobu budowlanego, znak budowlany umieszcza się na opakowaniu jednostkowym lub opakowaniu zbiorczym wyrobu budowlanego albo na dokumentach towarzyszących wyrobowi.

Powyższe zasady dotyczą wyrobu budowlanego, w tym rozumianego jako zestaw, a nie jego elementów składowych. Przy czym żaden przepis prawa nie odnosi się do umieszczania takiego oznakowania (wraz z towarzyszącymi mu informacjami) na poszczególnych składnikach wyrobu budowlanego.

³ art. 9 rozporządzenia Nr 305/2011 - w odniesieniu do wyrobów budowlanych, podlegających oznakowaniu CE oraz § 10 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym - w odniesieniu do wyrobów budowlanych podlegających oznakowaniu znakiem budowlanym

Ważne! dla każdego wyrobu budowlanego objętego normą zharmonizowaną lub dla którego wydana została europejska ocena techniczna, oznakowanie CE jest jedynym oznakowaniem potwierdzającym zgodność wyrobu budowlanego z deklarowanymi właściwościami użytkowymi w odniesieniu do jego zasadniczych charakterystyk, objętych tą normą zharmonizowaną lub europejską oceną techniczną⁴. Umieszczając oznakowanie CE lub znak budowlany na wyrobie budowlanym należy mieć na uwadze, by nie naruszać tego przepisu.

W praktyce oznacza to, że na wyrobie budowlanym samodzielnie wprowadzonym do obrotu i oznakowanym CE nie można umieścić dodatkowo oznakowania znakiem budowlanym właściwym dla zestawu, którego ten wyrób jest elementem. Nie można również umieścić oznakowania CE właściwego dla zestawu na wyrobie budowlanym, który jako samodzielnie wprowadzony do obrotu objęty jest obowiązkiem oznakowania znakiem budowlanym. Zatem odpowiednie oznakowanie wraz z informacjami towarzyszącymi umieszcza się tylko na takich składnikach, dla których istnieje odrębny dokument odniesienia (norma zharmonizowana, Polska Norma wyrobu, europejska lub krajowa ocena techniczna), z zastosowaniem którego producent dokonał właściwej dla tego składnika (będącego odrębnym wyrobem budowlanym, samodzielnie wprowadzanym do obrotu) oceny i weryfikacji stałości użytkowych oraz wystawił deklarację właściwości użytkowych lub krajową deklarację właściwości użytkowych.

Na wyrobie będącym składnikiem zestawu producent może natomiast (choć nie ma takiego obowiązku) zamieścić **informację, że jest on składnikiem wskazanego zestawu**.

Jeżeli dla wyrobu budowlanego, będącego zestawem, została wydana np. krajowa ocena techniczna, to powinna ona zawierać⁵ m.in. właściwości użytkowe wyrobu budowlanego, którym w tym przypadku jest zestaw, wyrażone w poziomach lub klasach lub w sposób opisowy. Producent, wydając krajową deklarację właściwości użytkowych, powinien wówczas – stosując się do zapisów krajowej oceny technicznej – wymienić w deklaracji zasadnicze charakterystyki tego wyrobu budowlanego będącego zestawem i zadeklarować uwzględnione w krajowej ocenie technicznej właściwości użytkowe takiego wyrobu budowlanego.

Informacje towarzyszące oznakowaniu znakiem budowlanym⁶ takiego zestawu (umieszczone lub dołączone do wyrobu wg zasad dotyczących umieszczania oznakowania znakiem budowlanym) powinny natomiast zawierać⁷ m.in. wskazane w krajowej ocenie technicznej właściwości (i zadeklarowane w krajowej deklaracji właściwości użytkowych) właściwości użytkowe wyrobu budowlanego wyrażone w poziomach lub klasach.

⁴ art. 8 ust. 3 rozporządzenia Nr 305/2011

⁵ zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie krajowych ocen technicznych

⁶ umieszczonym w sposób widoczny, czytelny i trwały, bezpośrednio na wyrobie budowlanym albo na etykiecie przymocowanej do tego wyrobu – tj. w sposób o którym mowa w § 10 ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym

⁷ zgodnie z § 11 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym